

[Brusvang]

sion ud i vort EF-medlemskab. Det ville selvfølgelig være en helt uacceptabel begrænsning af min ytringsfrihed, om jeg skulle være afskåret fra at diskutere alle sager, som vedrørte EF.

Der er et specielt forhold, jeg gerne vil pege på, hvor jeg mener, at vi allerede nu har ret klare regler, i hvert fald i praksis. Det drejer sig om forholdet til ministerens person. Det må være klart, at man ikke kan tillade sig som tjenestemand at angribe sin ministers person eller personlige forhold, ligesom det også er uønsket for ministeren at blive forsvaret i sine personlige gøremål af en tjenestemand.

Jeg vil også gerne pege på et andet ledende synspunkt, i hvert fald et for mig ledende synspunkt. Man kan ikke lave helt generelle regler for tjenestemændene, for de offentligt ansatte. Det er for mig meget afgørende, hvilken indsigt den pågældende har, hvilken placering han har, hvilket ansvar han har.

Det er for mig en naturlig ting, at generaler nærmest er forpligtede til i en given situation at udtale sig om, hvorvidt dansk forsvar har et fornuftigt stæde, om det er troværdigt. For generaler kan det være afgørende, på hvilket tidspunkt de fremkommer med deres synspunkter. Hvis de fremkommer med dem, inden ministeren er kommet med et udspil, mener jeg, det undertiden kan være malplaceret, men når regeringens udspil foreligger og det altså drejer sig om en vurdering i offentligheden af konsekvenserne af dette udspil, så mener jeg, det er fuldt berettiget, at vore militære chefer deltager i debatten.

Min konklusion er denne, at det i mangt og meget må bero på en afvejning i det enkelte tilfælde. Der hører en vis portion common sense til, at man selv lægger reglerne for, hvad man kan tillade sig og ikke tillade sig. Det bliver nok til syvende og sidst den almindelige fornuft og rimelighed i ansvarsfølelsen, der må være afgørende for, hvor ytringsfrihedens grænse skal trækkes, og disse hensyn er selvfølgelig hensyn, der skal tages både af ministeren eller borgmesteren på den ene side og af de offentligt ansatte på den anden side.

Wilhelm (VS):

Jeg ser det radikale forslag som en bestræbelse på at holde et vigtigt spørgsmål varmt,

og det synes jeg er godt. Det er et vigtigt spørgsmål, og jeg går også ud fra, at vi får lejlighed til at tage den generelle debat fortsat, både i forbindelse med Bent Christensens responsum, i forbindelse med det udvalgsarbejde, der er i gang, og i forbindelse med de forslag, der må komme på den baggrund.

Jeg vil godt understrege, at jeg mener ikke, det er korrekt at gøre dette til et kun teknisk og juridisk problem. Som jeg sagde ved afslutningen af ytringsfrihedsdebatten sidste år, er det karakteristisk, at det er et politisk problem. Det er karakteristisk, at i alle de sager, hvor offentligt ansatte er forfulgt på grund af deres ytringer, drejer det sig om ytringer, der har været progressive i forhold til deres forvaltningschefer, mens der aldrig er set krummet et hår på nogens hoved, uanset om de var ministerens nærmeststående, hvis deres ytringer blot har været tilstrækkeligt konservative og tilstrækkeligt reaktionære.

Jeg synes, vi her har fået en ajourføring af den debat ved de sidste eksempler, som hr. Bjørn Elmquist også nævnte: nationalbankdirektørens udtalelser og de militære chefers udtalelser. Jeg mener, at disse folk skal have ret til at udtale sig, men det, de har gjort, er jo i strikt modstrid med det, hr. Ole Espersen i det aldeles lufttomme rum, som han bevæger sig i i disse spørgsmål, skitserede som det rimelige. For han siger, at der er vel ingen af os, der er tilhænger af den ubegrænsede ytringsfrihed, og i hvert fald må det være klart, at ministrene har loyale embedsmænd, som ikke tager oppositionens parti i den offentlige debat.

Ja men hvad er det, der er sket her? De allermest højtstående embedsmænd på disse områder har klart og tydeligt taget oppositionens parti i den offentlige debat. VS mener, at det er deres ret at gøre det. Vi mener også – dette være sagt til hr. Bjørn Elmquist – at det selvfølgelig må være andres ret så at give svar på tiltale. Det var det, jeg mener skete til en vis grad i nationalbankdirektørens tilfælde, uden at hans ret til at ytre sig blev anfægtet. Det har knebet noget mere med at give svar på tiltale, når det er de militære chefer, der tog oppositionens parti i den offentlige debat.

Det er altså ikke et problem, der løses ad teknisk, juridisk vej. Det skal vi også diskutere. Det er muligt, man kan komme et stykke